

12.12.
Oul 4376/41 / 2001
OK 014:00 / 2001

Oikeusministeriö
Lainsäädäntöneuvos Manne Airaksinen
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

KOMMENTTEJA OSAKEYHTIÖLAKITYÖRYHMÄN MIETINTÖÖN

Kuulumatta virallisiin lausunnonantajiin esittäisin kansalaisaktiivisuuden nimissä kunnioittavasti seuraavia ajatuksia:

1) Nykyisen lain 12:7 §:n muutos olisi hyvä sanoa vielä selvemmin, että pääsääntö ei muutu ja että se, että jos yhtiö lainaa omistajalleen, yhtiö harvoin saa siitä paremman ja varmemman tuoton kuin lainaamalla rahat esim. ns. markkinarahatalletuksena pankille.

Sivu 64: "Edellä esitetyistä epäjohdonmukaisuuksista ja käytännön ongelmista johtuen lakiin ei ehdoteta otettavaksi lähipiirilainoja koskevia erityissäännöksiä." Tässä lukijalta voi jäädä huomaamatta painotus sanalla "erityissäännöksiä." Siksi olisi hyvä ottaa lisälause: Mahdollisuus antaa lainaa yhtiön lähipiirille tulee arvioida tämän lain yleissäännösten, kuten 1 luvun 5 §:n perusteella. [Tämä lause olisi hyvä olla, vaikka siinä tulee vähän toistoa seuraaviin lauseisiin verrattuna.]

2) Sivun 141: kohta jossa kommentoidaan 6 luvun 30 §:ää: "Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi uusi säännös, jossa selvyyden vuoksi mainitaan mahdollisuudesta rajoittaa yhtiön edustajan toimikelpoisuutta... [pitää olla toimivaltaa].

3) 20 luvun (Yhtiön purkaminen) 23 §, Rekisteristä poistetun yhtiön edustaminen

Mielestäni jos yhtiöllä oli silloin, kun se poistettiin rekisteristä, edustajat (hallitus), ei ole tarpeen säätää pakolliseksi valita yhtiölle uusia edustajia, jos rekisteristä poistamisen jälkeen tarvitaan yhtiölle edustajaa jostain syystä.

Tällainen ehdotettu, nykyisin 13 luvun 18 §:ää vastaava säännös on tarpeellinen vain niissä tapauksissa, joissa yhtiön edustajat ovat eronneet.

Jos nykysäännöstä tulkitaan tiukasti, niin se johtaa siihen, että kun pankki hakee haasteella kiinteistön arvosta (ns. hypoteekkituomio) yhtiötä vastaan, jonka konkurssi on rauennut ja yhtiö on poistettu rekisteristä, haasteen tiedoksianto (koska yhtiölle ei ole erikseen valittu säännöksen tarkoittamaa edustajaa) sovelletaan nykyisin 13 luvun 18 §:n 2 momenttia, jossa viitataan OK 11 luvun 7 §:n pakoilutiedoksianto. Se johtaa siihen, että haasteasiakirjat annetaan poliisille (tai yhtiön työntekijälle).

Mihin haastemies postittaa ilmoituksen OK 11 luvun 7 §:n 3 momentin perusteella? Yhtiön osoitteeseen vai hallituksessa olleen osoitteeseen?

Lain mukaan haastemies postittaa ilmoituksen yhtiön osoitteeseen, josta se saattaa palautua hänelle. Yhtiö on monesti siinä tilassa, että se on lopettanut toimintansa ja sen toimitilat ovat jo jonkin muun käytössä.

Mitään velvollisuutta postittaa niitä hallituksen jäsenen kotiosoitteeseen ei ole. Tällainen on epätarkoituksenmukaista. Se, joka oli hallituksessa, ei saa tietoa yhtiötä vastaan haettavasta haasteesta.

Mielestäni on samoin järjetöntä antaa tiedoksianto esim. yhtiön työntekijälle. Sellainen voisi olla vaikka kiinteistöyhtiön talonmies, joka jatkaisi toimintaansa tietämättä siitä, että yrittäjät ovat häipyneet hallituksesta. Talonmiehelle maksettaisiin palkkaa edelleen.

Kyllä tiedoksianto pitäisi tapahtua hallituksessa olleelle. Jos ei hänelle, niin kenelle sitten?

En siis pidä hyvänä sellaista kategorista kantaa, että yhtiöllä on edustaja rekisteristä poistamisen jälkeen vain, jos sellainen erikseen valitaan (sivu 247).

Kyläkallio - Irola - Kyläkallio Osakeyhtiö (2002) sivu 988, liitteenä, ovat samalla kannalla kuin allekirjoittanut.

4) Kun teidän käsissänne on myös henkilöyhtiölain muuttaminen, voinen ottaa kantaa samalla seuraavaan:

Ei ole syytä, miksi henkilöyhtiötä, jonka konkurssi on rauennut varojen puutteessa, ei voitaisi poistaa kaupparekisteristä samalla tavoin kuin osakeyhtiötä.

- Esim. Koneurakointi RKJ avoin yhtiö, y-tunnus 07286240, kaupparek.nro 442456
- asetettiin konkurssiin 15.12.1998, konkurssi raukesi 27.1.1999.

Helsingissä joulukuun 10. päivänä 2003

Ystävällisin terveisin

Esko Nurminen, VT
puh. 09-1655 2661
esko.nurminen@nordea.com

Kirjoitan tämän omissa nimissäni, en pankin edustajana.

Osakeyhtiön purkaminen ja rekisteristä poistaminen johtavat myös sen toimimisuojan lakkaamiseen, joka perustuu toiminimen rekisteröintiin (ks. TNL 1² §; ks. HE 69/2000 s. 20). Se ei kuitenkaan vaikuta siihen suojaan, joka mahdollisesti on saatu vakiinnuttamalla (ks. TNL 3² §).

Edellä jo kerrotun 13:18b¹:n mukaan purettu tai OYL:n nojalla rekisteristä poistettu osakeyhtiö on pääsääntöisesti oikeustoimikelvoton. Tästä huolimatta yhtiön edustajat olivatpa nämä 13:18¹:ssa tarkoitettuja tai muita (ks. 11.3) voivat kuitenkin ryhtyä toimenpiteeseen selvitystoimien aloittamiseksi tai hakea yhtiön asettamista konkurssiin (ks. 13:18b¹). Lisäksi rekisteristä poistetun yhtiön edustajat voi ryhtyä toimiin, jotka ovat välttämättömiä yhtiön velan maksamiseksi tai yhtiön omaisuuden arvon säilyttämiseksi (ks. 13:18b²). Tätä jälkimmäistä poikkeusta ei ole säädetty puretun yhtiön osalta. Jos yhtiön purkaminen on suoritettu lain mukaisesti, puretulla yhtiöllä ei pitäisi yleensä olla velkoja, joista se on vielä vastuussa. Jos puretulla yhtiöllä on kuitenkin vielä omaisuutta, myös toimet, jotka ovat omaisuuden arvon säilyttämiseksi välttämättömiä, voivat tulla ajankohtaisiksi. Järkevä tulkinta edellyttäisi, että tältä osin OYL:a tulkittaisiin samalla tavalla riippumatta siitä, onko yhtiö poistettu rekisteristä vai purettu.

Yhtiön puolesta tehdyistä toimista on tarvittaessa tehtävä merkintä yhtiön kirjanpitoon (ks. 13:18b²).

Edellä kerrotut oikeustoimikelpoisuuden rajoitukset eivät koske kaupparekisteristä poistettua tai purettua osakeyhtiötä, joka on purkamisensa tai rekisteristä poistamisen jälkeen asetettu selvitystilaan (ks. 10.2 ja 10.3). Selvitysmiesten toimivaltaan ja kelpoisuuteen sovelletaan, mitä heidän osaltaan yleensäkin on voimassa (ks. T.7).

11.3 Yhtiön edustaminen

13:18¹:ssa säädetään mm., että rekisteristä poistettua yhtiötä edustaa tarvittaessa yksi tai useampi edustaja, jonka osakkeenomistajat valitsevat ja erottavat, ja että edustajiin sovelletaan muutoin soveltuvin osin, mitä selvitysmiehistä on voimassa. 13:16¹:ssa säädetään, että jos yhtiön purkamisen jälkeen ilmaantuu uusia varoja tai yhtiötä vastaan nostetaan kanne taikka muutoin tarvitaan selvitystoimenpiteitä, on selvitystä jatkettava ja selvitysmiesten on viivytyksettä tehtävä tästä ilmoitus rekisteröimistä varten. Ilmoituksen tekemisestä ks. 10.2. 13:16¹ osoittaa, että selvitysmiesten toimivalta ja kelpoisuus toimia puretun yhtiön puolesta eivät välttämättä lakkaa yhtiön purkamiseen. Rekisteristä poistetun osakeyhtiön osalta ei ole säädetty hallituksen tai muiden elinten toimivallasta ja kelpoisuudesta. Ei ole siten myöskään säädetty, että rekisteristä poistamisen seurauksena hallituksen tai hallintoneuvoston jäsenyys taikka toimitusjohtajuus, tilintarkastajuus, toiminimenkirjoittajuus tai prokura lakkaa.

Yhtä lailla kuin yhtiön purkamisen jälkeen myös yhtiön rekisteristä poistamisen jälkeen voi olla tarve toimia osakeyhtiön puolesta. Toiminta voi molemmissa tilanteissa johtaa yhtiön selvitystilan jatkamiseen, selvitystilaan tai yhtiön omaisuuden luovuttamiseen konkurssiin (ks. 13:18b¹). Molemmissa tilanteissa on myös yhtäläinen tarve

① EN: *ENS* *kontra* *LOOGINEN* *mielu*
valita *uus* *edustaja* *kuks*
edustaja *sh*
osake *eris*
hallitus *Ennen*

joustavaan asioiden hoitoon. Käsittelemättä asiaa yksityiskohtaisemmin olemme mm. tilanteiden yhtäläisyyden vuoksi päätyneet tulkintaan, jonka mukaan rekisteristä poistamisenkin jälkeen voi yhtiön hallitus toimia niissä puitteissa, joista säädetään 13:18b¹⁻²:ssa (ks. 11.2). Tämän vuoksi 13:18¹:n säännöstä rekisteristä poistetun yhtiön edustajista on tulkittava niin, että näitä edustajia tarvitaan vain silloin, kun tällaisella yhtiöllä ei ole enää hallituksen jäseniä, jotka voisivat edustaa yhtiötä (toisin HE 69/2000 s. 21). 13:18¹:ssa tarkoitettuja edustajia tarvitaan siten vain, jos yhtiöllä ei ole jo muunlaisia OYL:ssä säädettyjä edustajia. Jos yhtiön selvitystilaa jatketaan tai yhtiö on määrätty selvitystilaan, mutta yhtiöllä ei ole selvitysmiestä, yhtiölle ei valita 13:18¹:ssa tarkoitettua edustajaa vaan selvitysmies (ks. 13:16¹ ja 6; ks. 5.3). Osakkeenomistajien kokous voi kuitenkin edellä mainitussa tilanteessa estää kaupparekisteriä määräämästä uutta selvitysmiestä tai -miehiä suorittamalla itse 13:18¹:ssa tarkoitettua edustajan valinnan. Tämä on tosin mahdollista vain, jos osakkeenomistajien kokous on kutsuttu tätä asiaa varten laillisesti koolle tai yhtiön koko osakekanta edustavat osakkeenomistajat päättävät asiasta (ks. 9:1a; ks. Q).

13:18¹:ssa tarkoitettuihin edustajiin sovelletaan soveltuvin osin, mitä selvitysmiehistä on voimassa (ks. 13:18¹).

13:18¹:ssa tarkoitettuja edustajien lukumäärän voi osakkeenomistajat vapaasti määrätä. 13:18¹:ssa tarkoitettuja edustajia voidaan valita yksi tai enemmän (ks. 13:18¹). Yhtiöjärjestyksen määräys hallituksen jäsenten lukumäärästä ei koske 13:18¹:ssa tarkoitettuja edustajia. Heidän lukumääränsä ei sovelleta myöskään 8:1¹:n säännöstä vähintään kolmesta hallituksen jäsenestä yhtiössä, jossa osakepääoma on vähintään 80 000 euroa. Varamiehiä ei 13:18¹:ssa tarkoitetuille edustajille ole säädetty valittavaksi. Tämä koskee myös tilannetta, jolloin yhtiöllä on vain yksi 13:18¹:ssa tarkoitettu edustaja (ks. 8:1¹). Varamiehiä voitaneen silti valita.

13:18¹:ssa tarkoitettua edustajan kelpoisuusehdot ovat samat kuin hallituksen jäsenen OYL:ssä säädetyt kelpoisuusehdot (ks. 13:18¹ ja 6¹ sekä 8:4; ks. R.2.2). Tuomioistuimen määräämä liiketoimintakiello koskee myös toimimista 13:18¹:ssa tarkoitettuna edustajana (ks. LTKL 4¹ §:n 3)-kohta; ks. R.2.2). Hallituksen jäsenen kelpoisuutta koskevia yhtiöjärjestyksen määräyksiä ei sovelleta 13:18¹:ssa tarkoitettuun edustajaan. 13:18¹:ssa tarkoitetuiksi edustajiksi voidaan valita myös yhtiön hallituksen jäsenet tai osa heistä taikka toimitusjohtaja. 13:18¹:ssa tarkoitettua edustajalta on ennen valintaa saatava päiväty ja allekirjoitettu suostumus tehtävään (ks. 13:18¹ ja 6¹ sekä 8:1²).

13:18¹:ssa tarkoitettut edustajat valitaan osakkeenomistajien kokouksessa, johon sovelletaan, mitä yhtiökokouksesta säädetään (ks. 13:18¹). Siitä miten tällainen kokous saadaan koolle, jos yhtiöllä ei ole enää hallituksen jäseniä, jotka voisivat kutsua laillisesti kokouksen koolle tai joille voitaisiin esittää tätä koskeva pyyntö, ei ole kuitenkaan säädetty. Sinänsä tosin 9:6² ja 8²:ssa säädetty soveltuu myös tähän tilanteeseen (ks. V.2.2 ja V.2.7). Yhtiöjärjestyksen mukaan voi muulla tai muilla kuin yhtiön omilla elimillä olla oikeus asettaa hallituksen jäseniä (ks. 8:1²; ks. R.3.3). Näillä muilla ei ole oikeutta valita 13:18¹:ssa tarkoitettuja edustajia.